

St. Mary Co_Ed School ,Harda

Class – VIII

Subject –sanskrit

Chapter -4 दुर्बुद्धिः विनश्यति

(नोट- पाठ ३ को वर्ष २०२० के पाठ्यक्रम syllabus से हमने हटाया है।)

१- विकल्पेभ्यः उचितम् उत्तरं चिनुत

(क)कस्मिन् देशे फुल्लोत्पलनाम सरः आसीत्?

उत्तर- मगधदेशे

(ख)हंसयोः मित्रं कः आसीत्?

उत्तर-कूर्मः

(ग)धीवराणां वार्तां श्रुत्वा कः भयभीतः जाताः?

उत्तर-कूर्म

(घ)कूर्मः केन मार्गेण गन्तुम् इच्छति?

उत्तर-आकाशमार्गेण

(ङ)कूर्मस्य नाम किमासीत्?

उत्तर-कम्बुग्रीवः

२-एकपदेन उत्तरत-

(क)कति हंसौ निवसतः स्म?

उत्तर – द्वौ हंसौ

(ख)एकदा तत्र के आगच्छन्?

उत्तर-धीवराः

(ग)कूर्मः केषां वार्ताम् अश्रुणोत्?

उत्तर-धीवराणाम्

(घ)कः उत्पतितुं न शक्नोति स्म?

उत्तर-कूर्मः

(ङ)'किमहं मूर्खोऽस्मि?

St. Mary Co_Ed School ,Harda

Class – VIII

Subject –sanskrit

Chapter -4 दुर्बुद्धिः विनश्यति

उत्तर-कूर्मः

३-पूर्णवाक्येन उत्तरत-

(क)तेषां मध्ये कीदृशी मैत्री आसीत्?

उत्तर-)तेषां मध्ये प्रगाढ़ा मैत्री आसीत्।

(ख)धीवराः किम् अकथयन्?

उत्तर-धीवराः अकथयन्-'वयं श्वः अत्र आगामिष्यामः मत्स्य कूर्मादीन् च मारिष्यामः।

(ग)धीवराणां वार्ता श्रुत्वा कः किम् च अकथयन्?

उत्तर- धीवराणां वार्ता श्रुत्वा कूर्मः हंसौ च अकथयत्।

(घ)कूर्मः कम् उपायम् अवदत्?

उत्तर-कूर्म अवदत्-" अहम् युवाभ्याम् सह आकाश-मार्गेण अन्यत्र गन्तुम् इच्छामि।"

(ङ)मित्राभ्यां दत्तं वचनं विस्मृत्य कूर्मः गोपालकान् किम् अवदत् ?

उत्तर मित्राभ्यां दत्तं वचनं विस्मृत्य कूर्मः गोपालकान् अवदत् –"यूयं भस्म खादत्।"

४-अधोलिखितपदानां प्रकृति-प्रत्ययान् प्रथकृत्वा लिखत-

क- दृष्ट्वा= दृश् + क्त्वा

ख- कुर्वन्तः= कृ + क्त

ग- श्रुता= श्रु + क्त

घ- गन्तुम्= गम् + तुमुन्

ङ- नीयमानम्= नी + शानच्

च- भूत्वा= भू + क्त्वा

५- अधोलिखित पदानां सन्धि- विच्छेदं कुरुत।

St. Mary Co_Ed School ,Harda

Class – VIII

Subject –sanskrit

Chapter -4 दुर्बुद्धिः विनश्यति

(क) फुल्ल + उत्पल

(ख) तत्र + एव

(ग) तथा + एव

(घ) न + अभिनन्दति

(ङ) मूर्खाः + अस्मि

(च) किञ्चित् + अपि

६-अधोलिखितश्लोकस्य अन्वयं पूरयत-

(क)सुहृदां (ख)नाभिन्नदति (ग)कूर्मःइव (घ)भ्रष्टो

७-अधोलिखितपदानां विपर्यायः लिखत-

क- उपाय – अनुपायः

ख- मैत्री – वैरी

ग- सुखेन– दुखेन

घ- मरणम् – जीवनम्

ङ- मूर्खः - विव्दान्

च- दुर्बुद्धि – सुबुद्धिः